

Lockdown-vragen

Kan er dit jaar wel worden afgestudeerd? Hoe een noodscenario zich stilaan opdringt

Nu duidelijk is welke opvang scholen moeten voorzien en online lessen het nieuwe normaal worden, dringen meer complexe vragen zich stilaan op. Om die op te lossen, roept Vlaams minister van Onderwijs Ben Weyts (N-VA) de hulp van verschillende experts in. 'We denken in stilte al na over enkele noodscenario's'

PIETER GORDTS

Wat met de opvang in de paasvakantie?

Ook dan zullen kinderen van ouders met een cruciaal beroep en sociaal of medisch kwetsbare kinderen opgevangen worden. Dat liet Weyts weten na overleg met collega-ministers, koepels, vakbonden en talloze andere organisaties. "Het algemene principe blijft dat kinderen zo veel als mogelijk thuis worden opgevangen", klinkt het. Voor kinderen die geen opvang hebben, moeten lokale besturen een plek voorzien in samenspraak met de lokale scholen, Opgroeien (het vroegere Kind en Gezin) en de lokale partners zoals opvanginitiatieven. Als dat nodig is, kunnen ze ge-

bruikmaken van schoolinfrastructuur. Leerkrachten kunnen zich vrijwillig aanmelden om te helpen bij die opvang.

Aangezien het er alle schijn van heeft dat de huidige coronamaatregelen verlengd zullen worden, krijgt Weyts wellicht nog meer zulke problemen op zijn bord. Om die gestructureerd op te lossen, roept hij de hulp in van verschillende experts, zo liet hij verstaan in *Het journaal*. "We denken in stilte al na over enkele noodscenario's", zegt woordvoerder Michaël Devoldere.

Wat met de (paas)examens?

Door de band genomen vinden er geen paasexamens plaats, al hebben scholen daar

zelf wat marge in. Het is sowieso een examenperiode die niet in elke school terugkomt: in het stedelijk en gemeentelijk onderwijs minder, in het gemeenschapsonderwijs (GO!) normaal nooit. Het katholieke net vraagt examens niet te laten doorgaan. In Nederland besliste men gisteren om de centrale eindexamens aan het einde van het secundair onderwijs dit jaar niet te laten doorgaan. Normaal telt dat examen voor de helft mee, de schoolexamens voor de andere helft. Ons land heeft geen centraal examen, maar voorlopig ziet het er niet naar uit dat examens op het einde van het schooljaar geschrapt worden.

Dat is zeker niet het geval in het hoger onderwijs. De universiteiten lieten al weten volledig over te schakelen op online onderwijs. Maar de examens in juni komen er sowieso, zo verzekeren ze. Hoe dat moet gebeuren, is nog niet duidelijk. De Vlaamse hogescholen beraden zich nog over verschillende praktische vragen.

Zal het school- of academiejaar eindigen in juni?

Het is een vraag die al verschillende keren opdook, maar stevast wordt afgedaan als 'te voorbarig' zolang er geen absolute zekerheid bestaat over de einddatum van de huidige

VS-president blijft malariamedicijn aanprijzen als geheim wapen in de strijd tegen corona, maar dat stuit op kritiek

Trump heeft dé oplossing (denkt hij zelf toch)

De Amerikaanse president Trump blijft ondanks kritiek het malariamedicijn chloroquine aanprijzen als middel in de strijd tegen het coronavirus. 'Een prachtig eerste resultaat', twitterde Trump triomfantelijk na gelezen te hebben dat een patiënt in Florida was hersteld na gebruik van het middel.

STIEVEN RAMDHARIE

Het is de zoveelste keer in een week dat de president het malariamedicijn noemt als een potentieel wapen tegen het coronavirus. Hoewel wetenschappelijk onderzoek allerminst heeft aangetoond dat chloroquine en het verwante middel hydroxychloroquine op grote schaal effectief zijn tegen het coronavirus, blijft Trump de mening verkondigen dat het massaal ingezet moet worden om besmette Amerikanen te helpen.

Trump deed wetenschappers wereldwijd de wenkbrauwen fronsen toen hij zaterdag gezondheidsautoriteit FDA opriep snel te handelen. Hij had ook goede verhalen gehoord over azithromycine, een antibioticum. Chloroquine is een van de medicijnen die wetenschappers nu onderzoeken als antiviraal middel. Onderzoek op kleine schaal bij coronapatiënten wees uit dat het enig effect heeft. Maar het medicijn kan ernstige bijwerkingen hebben.

De president vindt echter dat beide middelen 'onmiddellijk' ingezet moeten worden. Eerder had Tesla-miljardair Elon Musk gezegd dat het 'misschien het proberen waard was'. "Hydroxychloroquine en azithromycine hebben, als ze samen gebruikt worden, de kans uit te groeien tot een van de grootste doorbraken in de geschiedenis van de geneeskunde", twitterde Trump. Hij verwees naar een wetenschappelijke publicatie over de combinatie van beide medicijnen. "Mensen sterven, handel snel", aldus Trump richting FDA.

CORRECTIE

Een dag later zag Trumps belangrijkste adviseur in de coronacrisis, Anthony Fauci, zich gedwongen om de president te corrigeren. "Ik ben het ermeest eens dat er enig anekdotisch bewijs is dat ze mogelijk werken", aldus Fauci, die wordt beschouwd als een van Amerika's topexperts op het gebied van infectieziekten. "Maar het is mijn werk vanuit een wetenschappelijk perspectief te bewijzen dat ze ook echt werkzaam zijn."

Fauci ontbrak maandag, voor het eerst in dagen, op de dagelijkse briefing van Trump over de coronacrisis. Dit voedde de geruchten in Washington dat de president niet gelukkig was met zijn uitspraken. Uren voor de briefing probeerde Trump zijn gelijk te halen door te verwijzen naar het herstel van de coronapatiënt in Florida.

Deze Rio Giardinieri (52), een keukenhandelaar, belandde doodziek op de intensieve zorgafdeling en gaf artsen toestemming chloroquine te gebruiken. Uren later had hij naar eigen zeggen geen

Trump tijdens een persconferentie over Covid-19. Hij maande de gezondheidsautoriteit FDA aan om snel te handelen met het malariamedicijn, maar verder onderzoek is nodig, betogen experts. © PHOTO NEWS

koorts en pijn meer. Hoewel de artsen niet geloven dat dit te danken was aan het malariamedicijn, weet de zakenman het zeker: "Het medicijn redde mijn leven."

Critici van Trump zeggen dat de president de bevolking valse hoop geeft. Ze wezen maandag op het tragische geval van een man in Arizona die, samen met zijn vrouw, chloroquinefosfaat innam. Het ging hier niet om het malariamedicijn maar om een middel dat gebruikt wordt om onder andere bassins voor vissen schoon te maken. Het echtpaar was niet besmet. Ze namen het middel in om te voorkomen dat ze het virus zouden oplopen.

De man overleed korte tijd later. Zijn vrouw kwam op het idee nadat ze een briefing van Trump had gezien en hem lovend had horen praten over chloroquine. Ziekenhuisketen Banner Health, dat het tweetal behandelde, waarschuwde de Amerikanen voorzichtig te zijn. "Wij begrijpen dat mensen nieuwe manieren proberen te vinden om dit virus te behandelen", aldus medisch directeur Daniel Brooks. "Maar zelfmedicatie is niet de weg."

'Er is anekdotisch bewijs dat het medicijn werkt. Maar het dient nog wetenschappelijk bewezen te worden'

ANTHONY FAUCI
ADVISEUR TRUMP

VS goed op weg om epicentrum van pandemie te worden

In de VS stijgt het aantal mensen dat met het nieuwe coronavirus besmet is explosief. Het land steekt binnenkort mogelijk Europa voorbij en is op weg om het nieuwe epicentrum van de pandemie te worden, waarschuwt de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO). "We stellen een zeer sterke stijging vast van het aantal gevallen in de VS, het is momenteel nog niet het geval, maar de mogelijkheid bestaat", verklaarde WHO-woordvoester Margaret Harris. Volgens het laatste dagelijks bulletin van de WHO, dat maan-

dagavond werd gepubliceerd, zagen de VS het aantal mensen dat positief testte en het aantal overlijdens in 24 uur tijd verdubbelen (31.573 besmettingen en 402 doden). In diezelfde tijdspanne registreerde Europa 20.131 nieuwe gevallen en 1.318 overlijdens op een totaal van 171.424 gevallen en 8.743 overlijdens. De toename van het aantal zieken in de VS kan mogelijk worden verklaard door een betere screening en door het hoge aantal besmettingen net voor de striktere maatregelen werden ingevoerd. (BELGA)

maatregelen. Al lijkt de animo om straks verlengingen voor het schooljaar uit te schrijven niet bijster groot in het onderwijsveld.

Toch zou het weleens kunnen dat er geen andere optie is. "Als we straks online examens moeten organiseren, hebben we mogelijk meer tijd nodig dan tot nu toe voorzien was in het examenrooster", klinkt het in het hoger onderwijs. "Misschien dat studenten er rekening mee moeten houden dat ze hun reis pas plannen vanaf midden juli."

Wat met stages en practica?

Het is de vraag van elke leerling of student met een meer praktische richting die straks eigenlijk

Studenten krijgen voortaan digitaal les. Zal hun academiejaar in juni eindigen? Dat is vooralsnog koffiedik kijken. © ANP

stage had moeten lopen om zijn diploma te kunnen halen. "Ik weet dat studenten daar nu met veel vragen over zitten", zegt rector Herman Van Goethem (UAntwerpen). "Maar ik zou hen willen vragen nog even geduld te oefenen. We werken hier dag en nacht aan, maar er komen oplossingen."

Voor het secundair onderwijs kwamen vakbonden, koepels en de Vlaamse overheid overeen dat opleidingen binnen de essentiële diensten, zoals zorgverlener in het bso, nog stages mogen organiseren. Voorwaarde is wel dat alle beschermingsmaatregelen in acht worden genomen. Hetzelfde geldt voor trajecten dual leren of deeltijds leren en werken.

Zullen leerlingen en studenten nog kunnen afstuderen straks?

"Als de maatregelen voor het onderwijs straks langer duren, krijg je een lichte maar bij het onderricht eigenlijk niet voldoende is geweest", zegt Van Goethem. "Voor de overgang naar het hoger onderwijs kan je dat remediëren, al stelt het probleem zich scherper waar er een overgang gemaakt wordt, bijvoorbeeld van lager naar secundair."

Het roept de vraag op: kunnen leerlingen of studenten dit jaar dan nog afstuderen? "We moeten blijven verwachten dat de noodzakelijke competenties verworven zijn", zegt cognitief psycholoog Wouter Duyck (Vrije

Universiteit Brussel). "Niemand wil een dokter die een deel van de leerstof niet heeft gezien." Al zal het volgens Duyck in de praktijk nooit zover komen dat er geen diploma's worden uitgereikt, zeker in het lager of secundair onderwijs niet. "De eindtermen die behaald moeten worden voor een diploma zijn eigenlijk minimumdoelen", zegt hij.

"Je kan het ook gewoon niet maken dat iedere student een volledig jaar verliest", zegt pedagoog Pedro De Bruyckere (Arteveldehogeschool). "Dat zou betekenen dat we een jaar lang geen verplegers, geen dokters, geen lasser, geen leerkrachten enzovoort zouden hebben."

Ruim helft bedrijven heeft telewerk ingevoerd

59 procent van de Belgische bedrijven heeft de voorbije twee weken telewerk ingevoerd, zo blijkt uit een bevraging van hr-dienstverlener Acerta bij bedrijven met minstens 50 werknemers. Dat is ruim drie keer zoveel als de situatie voordien, toen slechts 18 procent telewerk had ingevoerd. 64 procent heeft de policy rond thuiswerk ook versoepeld. Acerta stelt dat de terughoudendheid grotendeels is weggenomen, een effect dat blijvend zou kunnen zijn.

94 procent van de werkgevers wier activiteiten kunnen doorgaan heeft mensen in dienst die ook vandaag nog naar de werkplek moeten. Zonder uitzonde-

ring gelden daar strengere hygiënemaatregelen, maar slechts 45 procent doet een beroep op de preventiedienst voor het garanderen van veilige werkplekken.

Veel bedrijven lijken bovendien gebaat bij de beslissing van de regering om alle tijdelijke werkloosheid te versoepelen tussen 13 maart en 30 juni 2020. Al voor die nieuwe spelregels bekend werden zag 57 procent van de bedrijven zich namelijk al genoodzaakt om voor bepaalde werknemers - gemiddeld een kwart van het werknemersbestand - een of andere vorm van tijdelijke werkloosheid in te roepen. 82 procent van de bedrijven gaat uit van omzetverlies. (MIM)

Experts hameren al jaren op flinke voorraad, maar virus heeft 'ons in snelheid gepakt'

Zopas zijn 6 miljoen nieuwe mondknagers aangekomen in ons land. Al in 2006 vroegen experts om een voorraad van liefst 38 miljoen stuks. © PHOTO NEWS

'Het zijn de besparingen van de regering-Michel, aangevuld door de N-VA, die ons tot de situatie van tekorten aan maskers hebben gebracht'

SOPHIE MERCKX (PVDA)

coronapandemie een parlementaire onderzoekscommissie komt die nagaat waar het verkeerd ging. "Het zijn de besparingen van de regering-Michel, aangevuld door de N-VA als voorvechter van besparingen in de gezondheidszorg, die ons tot de situatie van tekorten aan maskers hebben gebracht." In 2009 brak de Mexicaanse griep H1N1 uit en legde Onkelinx een strategische stock mondknagers aan. 213.000 besmettingen en 19 doden waren een waarschuwing voor formaat. Toch ging het in de jaren erna mis. In 2012 ondertekende FOD Volksgezondheid een conventie met Defensie om deze maskers te stockeren in niet-verwarmde loodsen in het Kwartier Plaine in Belgrade. Volgens het kabinet-De Block zijn ze daar "niet goed gestockeerd, waardoor ze onbruikbaar waren geworden".

Dat zorgt voor wrevel bij Defensie. Volgens Defensie verliep simpelweg de houdbaarheid van de maskers. Om de kwaliteit van mondknagers te garanderen hebben ze een houdbaarheidsdatum. Eind 2017 verliep ook de conventie. Uit een e-mail die De Morgen kon inkijken blijkt dat Defensie op 10 april 2018 de FOD Volksgezondheid daarop attent maakte. "Er ligt nog altijd materieel opgeslagen in hangar G3. Ik vraag u om de hangar ten laatste op 30 juni 2018 leeg te maken." En dus vernietigde Volksgezondheid de voorraad.

Om te vermijden dat een nieuwe voorraad ook weer zou vervallen, is onder het kabinet-De Block vervolgens beslist om over te stappen op 'een roterende voorraad'. Nog voor de vervaldatum nadert worden de mondknagers dan verkocht en worden er nieuwe aangekocht.

"In de voorbereidingen van die roterende voorraad zijn er hindernissen opgedoken", zegt Jan Eyckmans, woordvoerder van de FOD Volksgezondheid. "Wij kunnen als FOD niet zomaar verkopen, want dan genereer je inkomsten. Zoiets beheren vraagt ook management, personeel en infrastructuur die de FOD niet in huis heeft. Moet de overheid die roterende stock zelf organiseren, of via een privépartner?"

Die vragen zijn de laatste anderhalf jaar opgedoken, maar nog niet opgelost. "De centrale boodschap hier is dat we liever goed dan snel wilden handelen", klinkt het op het kabinet-De Block.

Was er achteraf bekeken niet beter met twee sporen gewerkt als bleek dat de roterende voorraad een werk van lange adem was? Als in december het coronavirus opduikt in China, begint er bij experts ongerustheid te ontstaan. Op 28 januari vragen N-VA'er Frieda Gijbels en PVDA'er Sophie Merckx aan minister De Block hoe het ermee zit, maar antwoorden krijgen ze op dat moment niet.

Begin maart lanceert de FOD Volksgezondheid een openbare aanbesteding bij spoedprocedure, die in horten en stoten is verlopen. "De roterende voorraad is zeker een goed idee, maar het coronavirus heeft ons in snelheid gepakt", zegt Eyckmans.

"Belangrijkste is vandaag, in midden van de crisis, dat we nieuwe maskers gevonden hebben en dat er nog heel wat aankomen", zegt het kabinet-De Block.

Bericht van het coronafront

Kunstenaar Arne Quinze maakte een gigantisch schilderij en schonk dat aan Jan Palfijn-ziekenhuis in Gent

'Geen wit laken, maar kleurrijke bloementuin van zeven op vier meter'

“Onderweg naar mijn schildersatelier zag ik allemaal witte doeken uit ramen hangen. Op de radio hoorde ik dat die daar hingen als steunbetuiging voor de zorgsector. Dat vond ik ontzettend mooi. Dokters, verplegers en thuiszorgers strijden zo hard om die coronacrisis wat in te perken. Ik kon dus niet zomaar een leeg wit doek aan mijn gevel hangen.”

“Daarom kwam ik met het idee om een eigen werk te schenken. Dat werd een kleurrijke bloementuin, van zeven op vier meter. Enorm groot dus, maar het moest een zekere kracht hebben. Dat schilderij schenk ik nu aan het Jan Palfijn-ziekenhuis in Gent. Zo'n ziekenhuis oogt nog klinisch en steriel, dus volgens mij hadden ze wat kleur nodig. Eigenlijk is dat een bangelijke plek hé, vroeg of laat eindigen we daar allemaal. De zorg die wij daar krijgen op alle niveaus, brengt een hele grote kwaliteit bij aan ons dagelijks leven. Dankzij hen

leven we ook veel langer.” “Voor ik dit schilderde, plantte ik een hele reeks bloemen rond mijn huis om wat diversiteit in de buurt te creëren. Als ik zie welk effect dat heeft op de mensen wanneer ze mijn bloementuin zien, merk je hoe sterk zo iets is. Passanten zijn blij, ze glimlachen. Mijn bloementuin heeft mijn hele buurt bijegebracht. Dat schilderij schenken aan een plaats waar de mensen het echt nodig hebben, is dus eigenlijk een extensie van mijn tuin.”

“Als ik de solidaire berichten zie passeren, dan denk ik dat we dat in België heel goed doen in vergelijking met andere landen. Ik ben in ieder geval een hele fiere Belg als ik dat zie.” (FS)

'Ik denk dat we dat in België heel goed doen in vergelijking met andere landen'

Schreeuw om mondknagers klonk al langer

Uit enkele adviezen blijkt dat experts al tien jaar hameren op het belang van een flinke voorraad mondknagers voor een mogelijke uitbraak van een pandemie. Onder minister Maggie De Block (Open Vld) is die voorraad vernietigd. Een nieuwe voorraad was in de maak, maar 'corona heeft ons in snelheid gepakt'.

BRUNO STRUYS

In 2006 verscheen het Belgisch noodplan voor een griep-pandemie. Het operationeel luik bedraagt 52 pagina's en schrijft voor dat de overheid een stock aanlegt van 32 miljoen chirurgische mondknagers

en 6 miljoen FFP2-maskers. "Maskers spelen een belangrijke rol in de preventie van de overdracht van het virus."

In 2008 bestelde toenmalig minister van Volksgezondheid Laurette Onkelinx (PS) een advies over aan het Raadgevend Comité voor Bio-ethiek. De experts, onder wie viroloog Marc Van Ranst, vonden de aantallen in het noodplan nog te laag en een onderschatting van wat een pandemie te wegbrengt. "De leden van het Comité menen dat een serieuze uitbreiding van het aantal beschikbare ademhalingsmaskers overwogen dient te worden."

"De regering wist dus heel goed dat deze strategische reserve absoluut noodzakelijk was", concludeert Sophie Merckx (PVDA). Zij wil dat er na deze